

Вилијам Хејг: Сада је прилика да се отвори стварно период нових односа Београда и Приштине. Франко Фратини: Преговори не могу да се односе на статус Косова.

Заседање шефова дипломатија Европске уније је показало да је већина европских чланица за то да се, после мишљења Међународног суда правде о Косову, подстакне дијалог Београд-Приштина и убрза давање Србији статуса кандидата за чланство у Унији, али и да је непромењена подељеност на оне који признају и оне који не признају самопроглашење независности у Приштини.

Министри иностраних послова држава Европске уније су на састанку у Бриселу у понедељак разговарали и о Косову. Било је најављено да ће бити речи о различитим гледиштима у погледу статуса Косова, односно да ће пет држава које још нису признале његову независност, бити позване да поново размисле о свом противљењу. Већина шефова дипломатија је на састанку затражила да се убрза придруживање Србије унији.

Двадесетдве земље које су признале Косово сматрају, како је то предочио шеф италијанске дипломатије Франко Фратини, да је мишљење Суда у Хагу потврдило основаност проглашења независности Косова и да отуд нема разлога за нове преговоре о статусу.

Пет земаља које не прихватају независност Косова зато што сматрају да је то кршење резолуције 1244 Савета безбедности УН и међународног права, подвлаче да је једино право решење оно које је прихватљиво и за Београд и за Приштину. То су саопштили министри Шпаније, Словачке, Румуније, Кипра и Грчке.

Кипар и Шпанија су одмах после објављивања саветодавног мишљења Међународног суда правде у Хагу прошлог петка, рекли да ће анализирати пресуду, али је кипарски министар иностраних послова, Маркос Кипријану, уочи данашњег састанка, рекао да Кипар не одустаје од свог става:

„Не, јер је пре свега мишљење Међународног суда врло ограничено на уско, специфично питање које се односи на процедурални део декларације. Истовремено, ми верујемо да

било шта што утиче на територијални интегритет земље треба да се ради путем преговора и разговора, а не једностраним проглашењем независности. Према томе, наша позиција остаје иста: позивамо све стране да ступе у преговоре и нађу међусобно прихватљиво решење.“

Шведска сматра да је прерано да се каже да ли ће иједна од пет чланица Европске уније да промени став.

„Треба да причекамо и видимо. Мислим да треба да покушамо да покренемо процес успостављања дијалога Приштине и Београда. Има много чисто практичних питања која треба да се реше и јасно је да је то у интересу обе стране,“ рекао је шведски шеф дипломатије Карл Билт.

На питање новинара како су европски министри примили поруку Тадићевог изасланика, италијански министар Фратини је одговорио да је уверен да "председник Тадић увек даје доказе добре воље и умерености".

"Он је проевропски лидер и ми му морамо помоћи. Тако што ће се, са једне стране, избећи да се обнови прича о статусу Косова, коју Суд у Хагу није одобрио. А, са друге стране, шаљући Београду повољну поруку да се брзо стави на дневни ред поступак за чланство Србије у Европској унији".

Фратини је саопштио да из онога што је посебни изасланик српског председника Бориса Тадића изложио министрима спољних послова Европске уније произилази да је став Тадића помирљив и да изгледа да отвара могућност за преговоре Београда и Приштине.

Италија је међу првима признала Косово и њен министар иностраних послова Франко Фратини позива Србију да не отвара поново статусне разговоре са Косовом, истакавши да је време да се крене даље и преговара заједно:

„Једно је сасвим јасно, ми не можемо да додајемо нове предуслове у процес прикључења Србије Европској унији, као што је услов да призна Косово. Многе чланице га не признају

и то је сада проблем за чланице уније.“

Фратиније је међутим додао да за већину чланица ЕУ и неке друге земље света, мишљење Међународног суда правде значи да се у вези с Косовом о свему може преговарати осим о статусу, јер је оцена да проглашење независности није противно међународном праву.

На питање да ли се такво тумачење мишљења МСП може применити на друге ситуације у свету, поред осталог и на Босну и Херцеговину, Фратини је узвратио да се то "апсолутно не може учинити јер је Косово јединствен случај".

Британски министар иностраних послова Вилијам Хејг је апеловао на Србију да се определи за преговоре, а не за претње:

„Веома поздрављам прошлонедељну пресуду Међународног суда правде. Мислим да је сада прилика, као што је рекла Кетрин Ештон, да се отвори ново поглавље, да се отвори стварно период нових односа Србије и Приштине.“

После састанка висока представница Европске уније Кетрин Ештон истакла је да је мишљење Међународног суда правде јасно и поручила да је још на столу понуда уније да подржи дијалог Београда и Приштине. Италијански шеф дипломатије Франко Фратини је после састанка такође саопштио да је специјални изасланик председника Србије Бориса Тадића изложио министрима иностраних послова чланица уније ставове Србије према решењу проблема Косова, да су ти ставови помирљиви и да отварају могућност преговора Београда и Приштине. Фратини је међутим указао да ти преговори не могу да се односе на статус Косова. Шеф француске дипломатије Пјер Лелуш је позвао Европу да пружи подршку Србији и Косову, да их не заборави, и да унапређује њихову коегзистенцију.

(BBC, VOA)